

Ombudsmannarapport Finland 2008

Hannu Ridell, ombudsman och Johan von Wendt, viceombudsman

Allmänt

Konjunkturerna börjar försvagas i Finland. Totalproduktionen ökade ifjol med 4,4 %. Enligt finansministeriets prognoser skulle ökningen i år bli 2,7 %. Instabiliteten på finansmarknaden har inte påverkat företagens eller hushållens finansiering, men konjunkturutsikterna har försvagats avsevärt.

Skogsindustrin har problem och avmattningen i den internationella efterfrågan drar ner på exporten. Hushållens höga skuldsättning och den ökade osäkerheten inför framtiden har också förstärkt konjunktursvackan. Den ekonomiska tillväxten uppskattas stanna på 2½ procent i år.

Inflationen ökade ifjol 2,5 % och var i februari 2008 3,8 %. Den senaste prognosen är att inflationen i år (2008) skulle uppgå till ca 3,3 %.

Ökningen av hushållens köpkraft är dock kraftig tack vare den snabba höjningen av inkomstnivån och den ökade sysselsättningen, men hushållens försvagade framtidstro drar ner på konsumtionsvilligheten. Arbetslösheten sjunker till 6,2 procent. Osäkerheten i den internationella ekonomin är fortfarande stor, framför allt när det gäller att bedöma utvecklingen nästa år. Risken för att den internationella lågkonjunkturen förlängs är ansenlig.

I början av år 2008 var de långfristiga räntorna (10 år) ca 4,4 % och minskade i mars till 4,1 %. I januari minskade de kortfristiga (12 och 3 månaders) räntorna från 4,7 % (2007) till 4,3 % men ökade i mars tillbaka till ca 4,7 %.

De internationella investerarnas andel på marknaden för affärs- och kontorsutrymmen ökade fortfarande ifjol, men mot slutet av året blev det lugnare på marknaden p.g.a. den internationella finansieringskrisen. Produktivitetsskrapen har sakteliga stigit, vilket inneburit en sänkning av prisnivån och minskad handel.

Priserna på villor och bostäder i flervåningshus steg ifjol i hela landet med ca fem procent. Under vintern har prisstegringen avstannat. Osäkerheten har ökat och riskerna vuxit. Priserna på de sämsta affärs- och kontorsutrymmena kommer att sjunka. Försäljningstiderna för bostäder har förlängts och pristopparna har kommit ner.

Arbetsläget för diplomingenjörer med lantmätariutbildning är synnerligen bra både inom fastighets- och GIS-sektorn. Idag inträder studerandena inom fastighetsekonomi, -förvaltning och -värdering i arbetslivet huvudsakligen i slutskedet av sina studier. På den kommunala sidan har det varit svårare att nyanställa lantmätare. Inom den kommunala sektorn kommer pensioneringen att märkas kraftigt under de kommande fem åren. Det kommer inte att vara lätt att få nya förmågor till särskilt mindre orter såväl på kommunalt som statligt håll. Det här har redan inverkat på ändringen i arbetsuppgifter, då ykeshögskoleingenjörer övertagit uppgifter diplomingenjörer haft tidigare. En jämförelse med Sverige kan göras, där utexaminerade från t.ex. Trollhättan kan bli förrättningslantmätare på sikt.

Finlands lantmätariingenjörers förbund MIL

Finlands lantmätariingenjörers förbund rf har fortsatt strategiarbetet under år 2007. Som en del i arbetet gjordes i slutet av 2007 en opinionsundersökning elektroniskt bland medlemmarna, varvid över 350 svar erhöles. Arbetet fortsätts i år bl.a. utgående från den här undersökningen.

En revidering av föreningens stadgar utarbetades ifjol. Tidigare hade föreningen endast personmedlemmar, men nu skall också samfund kunna antas som medlemmar. På det här sättet skall det bli bättre förutsättningar att skapa nätverk.

Förbundets medlemsantal har bibehållits någorlunda konstant och ifjol var medlemsantalet 1 106.

Den största utmaningen är att få de unga med i verksamheten efter studierna.

Lantmäteriverket

För lantmäteriverket kommer den största förändringen att vara överföringen av inskrivningsverksamheten från tingsrätterna till lantmäteriet från början av år 2010. Det här beror på att tingsrätternas organisation förnyas, regeringens produktivetsprogram och att datasamhället skall byggas ut. Man bedömer att ca 200 personer kommer att övergå från tingsrätterna till lantmäteriet. Inom juristskrået är man inte helt övertygad om antalet, det ryktas att äldre personer inom tingsrätterna hellre drar sig tillbaka från yrkeslivet än flyttar

till lantmäteriet.

Terrängdatabasen blev färdig i september 2007 och motsvarar skalförhållandet 1:5 000–1:10 000.

Över 62 % av landet finns det en digital höjdmodell med 10 meters grid. I år inleds produktionen av en noggrann höjdmodell med hjälp av lasermätning och särskilt med sikte på översvåmningsutsatta områden.

Lantmäteriverkets lägesbunda informationsmaterial erhålls för undervisning och myndighetsuppgifter i INSPIRE-direktivets anda utan användaravgift enbart till kostnaden att ta fram materialet utgående från en förordning.

Medborgarnas kartplats förnyades från början av år 2008 genom att kartfönstret

För lantmäteriverket kommer den största förändringen att vara överföringen av inskrivningsverksamheten från tingsrätterna till lantmäteriet från början av år 2010.

förstorades och genom att koordinatsystemet nu kan väljas fritt.

Fackmännen kan nu också välja ett flygfoto eller infrarött flygfoto. Materialet kan betraktas i skalan 1:40 000 eller ännu större.

I lantmäteriverket har man grunnat på INSPIRE-direktivets betydelse.

Generaldirektör Jarmo Ratia är ordförande för Global Spatial Data Infrastructure (GSDI) –organisationen, vars uppgift är att globalt befrämja utvecklingen av infrastrukturen för lägesbunden information.

Lantmäteriverket verkar i EuroGeographic bl.a. genom att koordinera ett EuroGlobalMap-databas-projekt med skala 1:1 milj.

Lantmäteriverket är nationellt ansvarigt för standardisering av lägesbunden data både i ISO/TC211 och CEN/TC287.

Samarbetet med Ryssland har fortsatt med att utveckla ett program för förvaltning av markområden i den Karelska republiken samt i Petersburg- och Mur-

Thomas Nylund

Viceombudsman Johan von Wendt, redaktör Pekka Lehtonen och ombudsman Hannu Ridell i den norska terrängen.

manskregionerna. Med finansiering från utrikesministeriet har ett samarbete påbörjats mellan lantmäteriverket och Egyptens motsvarande myndighet (Egyptian Survey Authority, ESA).

Lantmäteriverket har som ordförandeland medverkat i handläggningen av tio länders världsarvsobjekt Struwes kedja.

Tekniska högskolan

På Tekniska högskolan har man övergått till fyra stycken fakulteter i stället för de tidigare tolv avdelningarna. Den nya organisationen har trätt i kraft från årets början (2008). Samtidigt bildades 25 institutioner, som underlyder fakulteterna. Den nya institutionen för lantmäterivetskap ansvarar för både forskning och utbildning inom lantmäterisektorn och underlyder fakulteten för ingenjörsvetenskaper och arkitektur. Institutionens två utbildningsprogram är fastighetsekonomi och geomatik.

Våren 2007 antogs 50 nya studerande till programmet för fastighetsekonomi och 40 till programmet för geomatik. Allt som

allt önskade 206 inleda studier i fastighetsekonomi och 196 i geomatik, och detta är man mycket glad över på högskolan.

Den kommunala sektorn

Den ett år gamla lagen om kommun- och servicestrukturreformen har lett till ett intensivt arbete inom den kommunala sektorn. Från ingången av nästa år kommer kommunernas antal i dagsläget att minska med 67 stycken till totalt 348 kommuner. För diplomingenjörer med lantmäteriuutbildning kommer nedgången i antalet kommuner knappast att ha någon större inverkan. De små kommuner, som fusioneras, har inte haft anställda diplomingenjörer inom facket. Eventuellt kan det på planläggningssidan grundas nya tjänster, då de små kommunerna tidigare anlitat konsulter, som nu kan ersättas med egen personal efter fusionerna. På planläggningssidan förefaller det dock att vara så, att utbudet inte motsvarar efterfrågan.

I lantmäteriverket har de yrkeshögskolegångna ingenjörernas befogenheter

utökats och det här kan på sikt innebära, att kraven på fastighetsregisterförarna sänks, varvid kommunerna kan nöja sig med yrkeshögskolegångna ingenjörer i stället för diplomingenjörer, som ju också innebär minskade löneutgifter för kommunerna precis som för lantmäteriverket. Utbudet på yrkeshögskolegångna ingenjörer kommer dock också sannolikt att minska, då en högskola upphört helt med utbildningen.

I Rovaniemi i Lappland försöker man därför inleda utbildning till yrkeshögskoleingenjör för personer, som jobbar inom området, och som skulle arbeta jämsides med studierna.

I Helsingforsregionen rör det också på sig. Högsta förvaltningsdomstolen beslöt kring årsskiftet, att ca 10 % av Sibbo kommun med knappt 20 000 invånare, som gränsar till H:fors, överförs till H:fors från den 1.1.2009 mot kommunens och invånarnas vilja.